

La columna blanca

Havíem coincidit en les mateixes aules durant l'època escolar, i militat en el mateix equip esportiu posteriorment. Estudiós i combatiu, quelcom extrovertit, l'amic del qual parlem era, freqüentment, el centre de les nostres converses on es platicava de tot el diví i humà, sempre amb vehemència i poques vegades amb objectivitat. Els temes socials eren el seu punt flac, dels quals era forçós parlar-ne cada vegada que ens vèiem; no massa sovint últimament doncs, al casar-se, havia anat a viure a Barcelona.

Al recordar ávui el nostre amic, i dedicar-li aquest breu comentari, permeteu-nos fer un extracte de les converses mantingudes en les seves acompanyades visites a Granollers.

De la dècada dels 50 n'és la següent arenga:

—Si ja ho sé, sortosament l'obrerisme ha superat aquells manifestos socialitzants on se'ns inculcava als joves allò del "burguès insaciable i cruel, explotador del obrero oprimido" —literatura socio-folletinesca que tant ajudà a crear el clímax davant guerra civil— com, sortosament també, els triomfadors comencen a utilitzar una mena de "guà blanc" emborratxant a la joventut amb els seus fronts de joventuts, fletxes i pelais, campaments d'istiu, el SEU, la CNS, l'educació i descans, universitats laborals, etc. etc., amb les quals institucions ens serveixen aquesta democràcia orgànica que tant combé als interessos del capitalisme i als de l'església.

I afegia molt convençut:

—O sia que la lluita de classes ha de continuar mentre hi hagi qui s'enriqueixi a costa d'altri. Les màquines han d'estar al servei de la col·lectivitat i no al servei de l'explotació de l'home per a l'home.

Deu anys després, en una visita als seus pares, ens trobarem, i entre altres coses manifestava:

—Però què es pensen que són les dones? Unes conilles? Concessió de premis a la natalitat, punts per cada fill, carnets de família numerosa, amb descomptes als economats, Renfe, etc. I tot per la consecució d'una pàtria gran! No seria millor inculcar una paternitat responsable? Que deixin viure a cadascú la pròpia vida. També té l'obrer dret al seu 600, al seu pis i a un cert confort, que per això treballa les seves hores extres!

En una altra ocasió, ja en la dècada dels 60, manifestava convençut:

—Com es demostra arreu, les masses desperten d'un llarg letargue, i prenen consciència del seu poder erradicant imperialismes nacionalistes o industrials, rebutjant monopolis, descentralitzant amb democràcia per a revitalitzar les comarques, els pobles i els seus municipis, així com els barris i tots els factors susceptibles de dicissió popular. Cal unificar les bases de la cultura, desde les escoles fins les institucions socials. La banca, la indústria, el comerç, no poden ni deuen generar beneficis per als privilegiats. Amb el triomf dels nostres postulats solucionarem tans desnivells i guarirem les cicatrius ocasionades per la crisi sobre la pell de la classe treballadora. Com a bons germans repartirem el treball entre tots, amb la qual cosa erradicarem l'atur, i amb el repartiment dels beneficis evitarem la injustícia social, fent possible més lleures per a la cultura, l'esport i la salut pública.

De la seva visita última el més passat, i parlant dels resultats electorals, n'extreiem el següent comentari:

—Aquest triomf ha esclatat en un moment extremadament delicat, la qual cosa ens obligarà a ser cautelosos i a no precipitar-nos amb solucions demagògiques. Caldrà aparcar els plantejaments conflictius i captar col·laboracions de tots els indrets. Som els hereus de segles d'ineptituds i d'injustícies, i durant aquesta última dècada qui més qui menys ha viscut per damunt les possibilitats que la nació feia possible. També l'explosió demogràfica de la dècada dels 60-70 (actualment jovenalla entre els 15 i 25 anys), ha colapsat les escoles, el món del treball, l'economia, fent que tots els serveis quedin curts i les atencions insuficients. Això i la crisi general és l'herència que configura l'actual panorama, i que ens deixà la dictadura. Davant de tot això el que caldria, és apretar-nos el cinturó, mentre's lluitem incansables per a fer possible el "dia de demà" tan esperat, amb la resignació que dóna la fe, i la confiança en els directius. Recordem les sàbies paraules del Sant Pare pronunciades a Montjuïc, quan, parlant del possible i necessari canvi social, avantposava primer un canvi de sentiments en els individus (bona voluntat i fraternal col·laboració) al canvi d'estructures (taula rasa de situacions socio-laborals, jerarquies, cultures, etc.)

Davant l'evolució política del nostre amic, vista a través d'aquestes quatre estades entre amics d'una llunyana joventut, ens bé a la memòria allò que passava a un periodista —també bon amic nostre— corresponsal durant uns anys a un país llunyà, el qual escrivia les seves cròniques amb un to cada vegada més depressiu, especialment a partir del dia 15 (en que generalment era quan se li acabava l'assignació), moments en els quals per tot veia calamitats i conflictes a punt d'esclatar en guerres. No obstant (sortosament per la seguretat d'aquell país) arribat que era el dia 30, i per tant ja en poder de l'assignació del periòdic, la situació general agafava un caire de color de rosa tant optimista que talment semblava la vida del país una mena d'Arcàdia.

RAIMON